

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžk/2/2021
Identifikačné číslo spisu: 1016200805
Dátum vydania rozhodnutia: 27.01.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1016200805.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členov senátu JUDr. Eriky Šobichovej a JUDr. Kataríny Benczovej, v právnej veci žalobcu: Z.W. D., E. XX. O. XXXX, J. I. I. - Z., Z. B. I. Č.. XX, XXX XX I., proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, so sídlom Námestie slobody č. 12, 810 05 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného sp. zn. 7522/2016-PO-JU, č. R.z. 26505/2016 z 22. apríla 2016 a o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 2S/102/2016-20 zo 14. marca 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

O d ô v o d n e n i e

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „správny súd“) rozsudkom č. k. 2S/102/2016-20 zo 14. marca 2018 podľa ust. § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania a následne zrušenia rozhodnutia žalovaného sp. zn. 7522/2016-PO-JU, č. R.z. 26505/2016 z 22. apríla 2016, ktorým žalovaný ako príslušný odvolací útvar podľa ustanovenia § 58 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) podľa ustanovenia § 1 ods. 1 a 2 správneho poriadku, podľa ustanovenia § 53 ods. 1 a § 59 ods. 2 správneho poriadku v znení neskorších predpisov rozhodol tak, že odvolanie žiadateľa - žalobcu, proti rozhodnutiu Centra právnej pomoci, kancelária Bratislava, sp. zn. 382/2016-KaBA, č. R.z. 19437/2016 z 23. marca 2016 o zastavení konania o nároku na poskytnutie právnej pomoci, zamietol a rozhodnutie v celom rozsahu potvrdil.

2. V odôvodnení rozsudku správny súd skonštatoval, že z administratívneho spisu zistil, že 7. januára 2016 bola centru, kancelária Bratislava doručená žiadosť žalobcu o poskytnutie právnej pomoci, v ktorej žalobca ako žiadateľ požiadal o právnu pomoc vo veci ním označenej ako „náhrada škody“. K žiadosti žalobca pripojil listinné dôkazy, z ktorých vyplývalo, že Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 11Co/167/2014-234 z 27. mája 2015 v spore žalobcu Spoločnosť priateľov s národom Izraela -

občianske združenie v likvidácii, zastúpeného likvidátorom Z. D., vo výrokovej časti potvrdil uznesenie Okresného súdu Bratislava I č. k. 7C/52/2006-229 z 21. októbra 2014, ktorým súd prvej inštancie odmietol podanie žalobcu z 27. januára 2006, doručené súdu 31. januára 2006. V žiadosti zo 7. januára 2016 žalobca ako žiadateľ požadoval poradenstvo, resp. zastupovanie, v rámci súdneho konania, vedeného na Krajskom súde v Bratislave pod spis. zn. 11Co/167/2014 s povahou prípadu - iný opravný prostriedok. Keďže žiadosť o poskytnutie právnej pomoci neobsahovala všetky doklady potrebné na preukázanie tvrdení, ktoré sú potrebné na zistenie skutkového stavu a skutočností, na základe ktorých žiadateľ žiada o poskytnutie právnej pomoci, centrum (kancelária Bratislava) 4. februára 2016 prerušilo konanie o nároku na poskytovanie právnej pomoci a vyzvalo žiadateľa Z. D. (ďalej aj „žiadateľ“) na doplnenie dokladov a údajov potrebných na posúdenie splnenia zákonom stanovených podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci. Žiadateľovi bola stanovená 30-dňová lehota na doplnenie požadovaných dokladov a údajov odo dňa doručenia rozhodnutia. V rozhodnutí o prerušení správneho konania bolo predovšetkým uvedené, že ako vyplývalo zo žiadosti, žiadateľom bol Z. D. ako fyzická osoba, ale z uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k. 11Co/167/2014-234 z 27. mája 2015 vyplýva, že žalobcom v spore o zaplatenie istiny 6.004,78 € s príslušenstvom bola právnická osoba - Spoločnosť priateľov s národom Izraela - občianske združenie v likvidácii. Žiadateľ bol v rozhodnutí riadne poučený, že ak v určenej lehote nedoplní doklady alebo nepožiada o predĺženie lehoty, konanie o nároku bude v súlade s § 30 ods. 1 písm. d) správneho poriadku zastavené. Vzhľadom na skutočnosť, že žiadateľ nedoložil požadované dokumenty, t. j. neodstránil nedostatky žiadosti v stanovenej lehote a ani nepožiadala o predĺženie lehoty na odstránenie nedostatkov, 23. marca 2016 centrum (kancelária Bratislava) rozhodlo o zastavení konania o nároku na poskytnutie právnej pomoci, sp. zn. 382/2016-KaBA, č. R.z. 19437/2016. Žalovaný rozhodnutím spis. zn. 7522/2016-PO-JU, č. R.z. 26505/2016 z 22. apríla 2016 ako príslušný odvolací orgán rozhodol tak, že odvolanie žiadateľa zamietol a rozhodnutie v celom rozsahu potvrdil.

3. Správny súd považoval rozhodnutie žalovaného za súladné so zákonom, keď zastavil správne konanie žiadateľa - fyzickej osoby (žalobcu) o poskytnutie právnej pomoci. V spore vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 11Co/167/2014 totiž žiadateľ vystupoval ako likvidátor právnickej osoby, teda nie ako účastník konania. Je nevyhnutné zdôrazniť, že poskytnúť právnu pomoc je možné len za podmienok ustanovených zákonom č. 327/2005 Z. z., ktorého účelom je chrániť a poskytovať právnu pomoc predovšetkým fyzickým osobám v hmotnej núdzi a výnimočne aj právnickým osobám, avšak len za splnenia podmienky, že ide o vec, kde poskytnutie právnej pomoci je celospoločensky žiaduce, čo však nebol tento prípad v danej veci. V správnom konaní bol žalobca ako žiadateľ riadne vyzvaný na doplnenie potrebných dokladov na posúdenie zákonom stanovených podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci. Zároveň bol riadne poučený o následkoch nedoplnenia požadovaných dokladov. V danom konkrétnom prípade žalovaný postupoval v súlade s relevantnými ust. zákona č. 327/2005 Z. z., keď žiadateľa - fyzickú osobu, vyzval na podanie novej žiadosti a nie na doplnenie pôvodnej žiadosti s tým, že v novej žiadosti mala ako žiadateľ vystupovať Spoločnosť priateľov s národom Izraela - občianske združenie v likvidácii, pretože bola účastníkom pôvodného súdneho konania. S ohľadom na nedoplnenie požadovaných dokladov a údajov žalovaný správny orgán nemohol úplne zistiť splnenie zákonom stanovených podmienok v zmysle § 6, resp. § 6a zákona č. 327/2005 Z. z. pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci, a teda bez doloženia požadovaných dokladov nemohol pokračovať v konaní a v súlade s ust. § 30 ods. 1 písm. d) správneho poriadku konanie zastavil. Správny súd vychádzajúc z vyššie uvedených hľadísk dospel k záveru, že žalovaný ako príslušný správny orgán postupoval v súlade s príslušnými procesnoprávnymi normami, pričom pri svojom rozhodovaní nevybočil z rámcov správnej úvahy tak, ako je vymedzená vyššie.

4. O nároku na náhradu trov konania rozhodol správny súd podľa § 168 S.s.p. v spojení s § 175 ods. 1 SSP tak, že žalovanému ako vo veci úspešnému účastníkovi konania náhradu trov konania nepriznal, pretože žalovanému žiadne dôvodne vynaložené trovy konania nevznikli (resp. tieto nie sú preukázané) a žalovaný si ich náhradu ani neuplatnil, a pretože ide o orgán štátnej správy, ktorému možno náhradu trov konania priznať iba vtedy, ak to možno spravodlivo požadovať.

5. Proti rozsudku správneho súdu podal v zákonnej lehote žalobca (sťažovateľ) kasačnú sťažnosť podľa

§ 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., v ktorej namietal, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenie veci a navrhol, aby kasačný súd zmenil napadnutý rozsudok správneho súdu tak, že žalobe vyhovie.

6. V kasačnej sťažnosti sťažovateľ uviedol, že v odôvodnení rozsudku správny súd okrem iného uviedol, že účelom zákona č. 327/2005 Z. z. je chrániť a poskytnúť pomoc najmä fyzickým osobám v hmotnej núdzi a výnimočne aj právnickým osobám, pričom tento svoj názor nezdôvodnil poukázaním alebo odkazom na žiadne ustanovenie predmetného zákona ani iného právneho predpisu rovnakej alebo vyššej právnej sily. Vzhľadom na čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky je potom napádaný rozsudok založený na uvedenom názore/závere nepreskúmateľný. Správny orgán a žalovaný totiž svoje rozhodnutie založili práve na tej skutočnosti, že žalobca nedoplnil svoju žiadosť o poskytnutie mu právnej pomoci nepodaním novej žiadosti o poskytnutie právnej pomoci právnickej osobe - občianskemu združeniu. Tým, že žalovaný vyzval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov jeho žiadosti doplnením jeho žiadosti o poskytnutie mu právnej pomoci tým spôsobom, že mu uložil povinnosť predložiť novú žiadosť, v ktorej by už nebol žiadateľom ale žiadateľom by bola právnická osoba - občianske združenie v likvidácii, došlo k porušeniu zákona o poskytovaní právnej pomoci a tým k odňatiu možnosti žalobcovi konať ako likvidátor občianskeho združenia pred dovolacím súdom. Výzva správneho orgánu fyzickej osobe účastníkovi konania o žiadosti o poskytnutie právnej pomoci odstrániť nedostatky podanej žiadosti podaním novej žiadosti je podľa sťažovateľa zmatečná, takú výzvu nemožno chápať ako výzvu žiadateľovi - fyzickej osobe na odstránenie nedostatkov jeho žiadosti o poskytnutie právnej pomoci ale ako podnet na začatie nového konania o poskytnutie právnej pomoci právnickej osobe. Sťažovateľ ako fyzická osoba správneho orgánu podaním z 5. januára 2016 doložil všetky potrebné dokumenty, ktoré zákon č. 327/2005 Z. z. od účastníka konania vyžaduje na to, aby správny orgán mohol posúdiť jeho žiadosť a rozhodnúť o nej.

7. V pokračovaní kasačnej sťažnosti sťažovateľ poukázal na práva a povinnosti likvidátora a uzavrel, že bolo zákonnou povinnosťou správneho orgánu o jeho žiadosti o poskytnutie mu právnej pomoci vecne rozhodnúť a rozhodnutie riadne v súlade so správnym poriadkom odôvodniť.

8. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti poukázal na to, že v dôvodovej správe Ministerstva spravodlivosti SR z 8. júna 2011 k novele zákona č. 327/2005 Z. z. sa v § 5b ods. 6 tohto zákona reaguje na situácie, kedy je potrebné zabezpečiť prístup k spravodlivosti vo veciach ktoré nepatria do pôsobnosti centra, ale je spoločensky žiaduce aby existoval spôsob na zabezpečenie právnej pomoci aj v takýchto prípadoch, čím sa zavádza mechanizmus, ktorý sa uplatní napríklad v prípade, ak o poskytnutie právnej pomoci požiada právnická osoba alebo, ak takúto osobu na centrum odkáže súd. V pokračovaní vyjadrenia žalovaný uviedol, že žiadosť sťažovateľa o poskytnutie právnej pomoci trpela vadou, keďže vzhľadom na označenie účastníkov súdneho konania v právnej veci, s ktorou sa žalobca na Centrum právnej pomoci kancelária Bratislava obrátil, toto by pre nesprávne uvedenú osobu žiadateľa nemohlo priznať nárok na poskytovanie právnej pomoci. Z tohto dôvodu Centrum v súlade s § 3 ods. 2 a 4 správneho poriadku v snahe postupovať v úzkej súčinnosti s žalobcom, poskytnúť mu pomoc a poučenie a použiť najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správnenému vybaveniu veci, vyzvalo žalobcu na doplnenie podania opätovným podaním žiadosti o poskytnutie právnej pomoci tak, aby sa žalobca v žiadosti označil spôsobom, ktorý by Centru umožnil rozhodovať v zmysle § 5b ods. 6 zákona č. 327/2005 Z. z.. Keďže ale sťažovateľ v stanovenej lehote potrebným spôsobom nedoplnil svoju žiadosť a na výzvu nereagoval, Centrum rozhodlo o zastavení konania v zmysle § 30 ods. 1 písm. d) správneho poriadku.

9. Žalovaný záverom vyjadrenia uviedol, že nesúhlasí s právnymi názormi sťažovateľa uvádzanými v tomto súdnom konaní, pričom pokiaľ by žalovaný postupoval tak, ako žiada sťažovateľ, v praxi by to znamenalo, že o právnú pomoc by mohla úspešne požiadať fyzická osoba, ktorá by preukázala hmotnú núdzu, za účelom ustanovenie advokáta v jej podnikateľskej činnosti, čo by bolo v rozpore s účelom zákona č. 327/2005 Z. z.. Zmyslom zákona č. 327/2005 Z. z. je predovšetkým poskytovať právnú pomoc fyzickým osobám v hmotnej núdzi a mimoriadne aj právnickým osobám, pokiaľ je priznanie takejto pomoci spoločensky žiaduce. Žalovaný navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť ako

nedôvodnú zamietol.

10. K vyjadreniu žalovaného sa podaním z 30. augusta 2018 vyjadril sťažovateľ, na ktoré vyjadrenie kasačný súd v zmysle zásady koncentrácie kasačného konania obsiahnutej v ust. § 450 S.s.p. neprihliadal.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „kasačný súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 S.s.p.), po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania zastúpený v súlade s ustanovením § 449 ods. 1 S.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený 27. januára 2020 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

12. Kasačný súd po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi kasačnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku správneho súdu preskúmal rozsudok správneho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, skúmal aj napadnuté rozhodnutia žalovaného správneho orgánu a konanie im predchádzajúce najmä z toho pohľadu, či sa správny súd vysporiadal so všetkými zásadnými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

13. Z obsahu administratívneho spisu žalovaného, ako aj zo zhodných vyjadrení strán, nepochybne vyplýva, že predmetom konania o právnej pomoci bolo poskytnutie právnej pomoci - pridelenie advokáta v dovolacom konaní vedenom voči uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 11Co/167/2014-234 z 27. mája 2015. Aktívne legitímnym dovolateľom v danom spore, vychádzajúc zo záhlavia predmetného uznesenia, bolo občianske združenie Spoločnosť priateľov s národom Izraela, so sídlom Kukučínova 5, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 37816446, ktoré 23. februára 2009 vstúpilo do likvidácie a kedy bol 24. februára 2011 za likvidátora ustanovený sťažovateľ.

14. Postavenie likvidátora občianskeho združenia upravujú ust. §§ 70 a nasl. Obchodného zákonníka k § 20a ods. 4 Občianskeho zákonníka (oba v znení účinnom k právoplatnosti rozhodnutia žalovaného - 29. apríla 2016), pričom z ust. § 70 ods. 3 Obchodného zákonníka vyplýva, že ustanovením likvidátora do funkcie prechádza na neho pôsobnosť štatutárneho orgánu konať v mene spoločnosti v rozsahu podľa § 72. Z uvedeného vyplýva, že likvidátor koná v mene likvidovanej spoločnosti a na jej účet.

15. Z podkladov predložených sťažovateľom ďalej vyplýva, že tento dokladoval svoju finančnú situáciu, pričom finančná situácia likvidátora nemá vplyv na majetkovú situáciu obchodnej spoločnosti, v mene ktorej likvidátor koná. Žalovaný, ako aj správny orgán prvého stupňa, správne ustálili, že žiadosť o poskytnutie právnej pomoci bola podaná v mene likvidátora, ako fyzickej osoby, teda osoby, ktorá nie je účastníkom konania vedeného na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 11Co/167/2014, a teda osoby, ktorá nie je aktívne vecne legitimovaná na podanie dovolania voči uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 11Co/167/2014-234 z 27. mája 2015. Predmetom žiadosti o právnu pomoc tak bolo zjavne bezúspešné uplatňovanie práva (§ 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 327/2005 Z. z.). Na uvedené nemá vplyv ani námietka sťažovateľa, že dikcia ust. § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. vylučuje priznanie poskytnutie právnej pomoci právnickej osobe, keď uvedené nemá na vyššie uvedené právne posúdenie žiaden vplyv.

16. Súčasne však kasačný súd súhlasí s právnym názorom sťažovateľa, že vady podania - procesná legitimácia žiadateľa vo veci, v ktorej má byť právna pomoc poskytnutá, nemožno odstraňovať postupom podľa § 19. ods. 3 správneho poriadku tak, že správny orgán uloží prostredníctvom žiadateľa tretej osobe podať novú žiadosť, v ktorej bude táto osoba vystupovať ako účastník konania (§ 10 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z.). Žiadosť sťažovateľa spĺňala všetky predpoklady na jej posúdenie, a preto bolo úlohou správneho orgánu o nej meritórne rozhodnúť, a túto vzhľadom na absenciu predpokladov obsiahnutých v § 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 327/2005 Z. z. zamietnuť.

17. Kasačný súd však posúdil individuálne okolnosti sporu a konštatuje, že aj keď rozhodnutie o zastavení konania je oproti meritórnemu rozhodnutiu o nepriznaní právnej pomoci, rozhodnutie procesné, ktoré nezohľadňuje hmotnoprávny rozmer podanej žiadosti, z pohľadu sťažovateľa pre neho predstavuje fakticky totožný výsledok - neposkytnutie právnej pomoci.

18. Súčasne kasačný súd konštatuje, že medzičasom došlo k rozhodnutiu o podanom dovolaní voči uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 11Co/167/2014-234 z 27. mája 2015, a to tak, že Najvyšší súd SR, po tom čo po preskúmaní procesných predpokladov prípustnosti dovolania dospel k záveru, že nie je splnená podmienka dovolacieho konania spočívajúca v obligatórnom zastúpení dovolateľa advokátom v dovolacom konaní, dovolanie občianskeho združenia Spoločnosť priateľov s národom Izraela uznesením sp. zn. 1Cdo/3/2018 z 30. mája 2018 postupom podľa § 447 písm. e) Civilného sporového poriadku odmietol.

19. Napriek tomu, že tak v napadnutom rozsudku správneho súdu, ako aj v napadnutom rozhodnutí žalovaného, kasačný súd identifikoval nedostatky spočívajúce v čiastkovom nesprávnom právnom posúdení (bod 16), čo by bolo dôvodom na zrušenie preskúmaných rozhodnutí, v kontexte záverov obsiahnutých v bode 15 rozsudku, súčasne poukazuje na svoju ustálenú rozhodovaciu prax, podľa ktorej formálne zopakovanie administratívneho konania nepredstavuje pre účastníka, vo vzťahu k skutkovej stránke vecí, reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jeho prospech (R 103/2011), preto k zrušeniu, resp. zmene napadnutého rozhodnutia správneho súdu nepristúpil.

20. Vychádzajúc z uvedeného a s ohľadom na to, že vznesené kasačné námietky neboli spôsobilé na zmenu, alebo zrušenie napadnutého rozsudku, kasačný súd kasačnú sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú zamietol podľa § 461 S.s.p..

21. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 S.s.p. a contrario k §§ 167 ods. 1 a 168 S.s.p., tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov kasačného konania, pretože sťažovateľ nebol v kasačnom konaní úspešný a v prípade žalovaného nedošlo k naplneniu predpokladu obsiahnutého v ust. § 168 S.s.p..

22. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v pomere hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 k § 463 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok n i e j e prípustný.